T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 23-10-2026
Sayı : 3429

- 51921

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat IŞIKHAN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.23.10.2026

Gülcan KIŞ
Mersin Milletvekili

Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) kapsamında eğitim gören çocuklar, haftanın önemli bir bölümünü işletmelerde uygulamalı eğitim alarak geçirmektedir. Mesleki eğitim amacıyla işyerlerinde bulunan bu çocukların sağlıklı ve güvenli koşullarda eğitim görmelerinin sağlanması, yaşlarına ve fiziksel gelişimlerine uygun olmayan işlerde çalıştırılmalarının önlenmesi ve iş kazalarına karşı korunmaları, devletin temel sorumlulukları arasındadır.

Ancak son yıllarda MESEM kapsamında işletmelerde bulunan çocukların iş kazalarında yaralanması ve yaşamını yitirmesi, işyerlerindeki iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin yeterliliğini, denetimlerin etkinliğini ve işverenlerin yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini tartışmaya açmıştır.

Çocukların mesleki eğitim adı altında ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırıldığına, yeterli koruyucu ekipman sağlanmadığına, gerekli iş güvenliği eğitimlerinin verilmediğine ve bazı işletmelerde öğrencilerin eğitim amaçları dışında işlerde görevlendirildiğine ilişkin iddialar, işyerlerinin denetim süreçlerinin kapsamlı biçimde değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Özellikle ölümle veya ağır yaralanmayla sonuçlanan iş kazalarında yalnızca olay sonrasında başlatılan adli süreçlerin değil, kazanın meydana geldiği işyerinin daha önce denetlenip denetlenmediğinin, tespit edilen eksikliklerin giderilip giderilmediğinin ve işverenlere uygulanan idari yaptırımların da açıklığa kavuşturulması önem taşımaktadır.

MESEM öğrencilerinin korunması konusunda Millî Eğitim Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasındaki görev ve sorumluluk paylaşımı, işyerlerinin uygunluk değerlendirmeleri, denetim sonuçlarının ilgili kurumlara bildirilmesi ve riskli işletmelerin sistemden çıkarılması süreçleri de kamuoyunun yanıt beklediği konular arasındadır.

Çocukların yaşam hakkının korunması, iş kazalarının önlenmesi ve mesleki eğitimin güvenli koşullarda sürdürülmesi amacıyla denetimlerin kapsamının, tespit edilen ihlallerin ve uygulanan yaptırımların somut verilerle ortaya konulması gerekmektedir.

Bu kapsamda;

1. 2021–2026 yılları arasında Türkiye genelinde MESEM kapsamında öğrenci bulunduran kaç işyeri Bakanlığınız tarafından iş sağlığı ve güvenliği yönünden denetlenmiştir? Denetimlerin yıllara, illere ve işkollarına göre dağılımı nedir?
2. Aynı dönemde MESEM öğrencisi bulunan işyerlerinde gerçekleştirilen denetimlerde kaç iş sağlığı ve güvenliği ihlali tespit edilmiştir? Bu ihlallerin risk değerlendirmesi, iş güvenliği eğitimi, kişisel koruyucu donanım, makine ve ekipman güvenliği, çalışma ortamı ve diğer yükümlülükler bakımından dağılımı nedir?
3. Söz konusu denetimler sonucunda kaç işyerine idari para cezası uygulanmıştır? Uygulanan cezaların toplam tutarı ne kadardır? Kaç işyerinde işin durdurulmasına karar verilmiştir?
4. 2021–2026 yılları arasında MESEM kapsamında eğitim gören 18 yaşından küçük öğrencilerin yaşlarına, fiziksel gelişimlerine veya ilgili mevzuata uygun olmayan ağır ve tehlikeli işlerde görevlendirildiğine ilişkin kaç ihlal tespit edilmiştir? Bu ihlaller nedeniyle hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
5. MESEM öğrencilerinin işletmelerde fiilen yaptıkları işlerin eğitim aldıkları meslek alanıyla uyumlu olup olmadığı Bakanlığınızın iş müfettişleri tarafından denetlenmekte midir? Bu konuda tespit edilen aykırılıkların sayısı kaçtır?
6. 2021–2026 yılları arasında MESEM öğrencilerinin işletmelerde bulunduğu sırada meydana gelen ve Bakanlığınızın kayıtlarına yansıyan iş kazası sayısı kaçtır? Bu kazalarda kaç öğrenci yaralanmış, kaçı yaşamını yitirmiştir? Verilerin yıllara, illere, yaş gruplarına ve işkollarına göre dağılımı nedir?
7. Aynı dönemde ölümle sonuçlanan MESEM öğrenci iş kazalarının kaçında iş müfettişi incelemesi gerçekleştirilmiştir? İncelemelerde işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği yükümlülüklerini yerine getirmediğine ilişkin kaç tespit yapılmıştır?
8. Ölümle veya ağır yaralanmayla sonuçlanan iş kazalarının meydana geldiği işletmelerden kaçı kaza tarihinden önce Bakanlığınız tarafından denetlenmiştir? Bu denetimlerde eksiklik tespit edilmiş midir? Tespit edilen eksikliklerin giderilip giderilmediği takip edilmiş midir?
9. MESEM öğrencilerinin yaşamını yitirdiği iş kazaları sonrasında kaç işverene idari para cezası uygulanmış, kaç işyerinde işin durdurulmasına karar verilmiş ve kaç olay hakkında yetkili adli mercilere bildirimde bulunulmuştur?
10. İş kazası meydana gelen ve iş sağlığı ve güvenliği bakımından ciddi eksiklikler tespit edilen işletmelerin MESEM kapsamında yeniden öğrenci kabul etmesinin önlenmesine yönelik Bakanlığınız tarafından hangi işlemler yapılmaktadır? Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığına kaç işletme hakkında bildirimde bulunulmuştur?
11. MESEM öğrencilerine işyerlerinde verilmesi gereken iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği nasıl denetlenmektedir? Eğitim verilmediği veya eğitim kayıtlarının gerçeği yansıtmadığı gerekçesiyle kaç işletme hakkında işlem yapılmıştır?
12. MESEM öğrencilerinin işletmelerdeki günlük ve haftalık fiilî çalışma süreleri denetlenmekte midir? Mevzuatta öngörülen sürelerin aşıldığına ilişkin kaç ihlal tespit edilmiş ve hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
13. MESEM öğrencilerinin işyerlerinde maruz kaldıkları fiziksel, kimyasal, biyolojik ve psikososyal risklere ilişkin Bakanlığınız tarafından özel bir risk değerlendirmesi veya sektörel araştırma yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçları nelerdir?

14. MESEM kapsamında işletmelerde bulunan çocukların iş kazaları, çalışma koşulları, iş sağlığı ve güvenliği ihlalleri veya kötü muamele iddiaları hakkında Bakanlığınıza ve ilgili birimlere 2021–2026 yılları arasında kaç şikâyet ulaşmıştır? Bu şikâyetlerin kaçı denetimle sonuçlanmıştır?
15. MESEM öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği bakımından korunmasına yönelik Bakanlığınız ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında yürürlükte olan bir protokol, ortak denetim programı veya veri paylaşım sistemi bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa hangi tarihten itibaren uygulanmaktadır?
16. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından MESEM öğrencisi kabul etmesi uygun görülen işletmelerin iş sağlığı ve güvenliği bakımından yeterliliği konusunda Bakanlığınızdan görüş veya denetim talep edilmekte midir? Bu kapsamda kaç işletme hakkında olumsuz değerlendirme yapılmıştır?
17. Son beş yılda MESEM öğrencilerinin iş kazaları ve çalışma koşullarına ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış herhangi bir değerlendirme, inceleme veya denetim raporu bulunmakta mıdır? Bu raporlarda belirlenen temel riskler ve önerilen tedbirler nelerdir?
18. Mersin ilinde 2021–2026 yılları arasında MESEM öğrencisi bulunan kaç işletme iş sağlığı ve güvenliği yönünden denetlenmiştir? Kaç işletmede ihlal tespit edilmiş, kaçına idari para cezası uygulanmış ve kaç işyerinde işin durdurulmasına karar verilmiştir?
19. Aynı dönemde Mersin'de MESEM kapsamında eğitim gören öğrencilerin karıştığı kaç iş kazası kayıtlara geçmiştir? Bu kazalarda kaç öğrenci yaralanmış, kaçı yaşamını yitirmiştir? Olayların ilçelere ve işkollarına göre dağılımı nedir?
20. MESEM öğrencilerinin iş kazalarına karşı korunması amacıyla çocukların bulunduğu işyerlerine yönelik özel bir denetim programı oluşturulması, denetim sıklığının artırılması ve ağır ihlal tespit edilen işletmelerin mesleki eğitim sisteminden çıkarılması konusunda Bakanlığınız tarafından yeni bir düzenleme veya uygulama planlanmakta mıdır?